

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення вступних випробувань
до ад'юнктури для здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності А 5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(освітньо-наукова програма «Професійна освіта»)

Загальні положення

Вступні випробування до ад'юнктури Львівського державного університету безпеки життєдіяльності для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) (освітньо-наукова програма «Професійна освіта») проводяться з метою:

- перевірки відповідності знань, умінь і навичок вступників до ад'юнктури програмним вимогам освітнього компонента навчання;
- виявлення початкового рівня навчальних досягнень вступників до ад'юнктури;
- оцінювання ступеня підготовленості вступників до науково-дослідницької діяльності під час навчання в ад'юнктурі ЛДУБЖД за освітньо-науковою програмою «Професійна освіта»

Зміст завдань визначається предметною комісією відповідно до змісту та рівня підготовки вступників на навчання в ад'юнктурі.

Загальна структура та зміст випробування

Вступне випробування відбувається в усній формі.

Кожна особа, що проходить вступне випробування, отримує індивідуальний екзаменаційний білет, який містить три питання з різних розділів професійної педагогіки: теоретичні та методичні основи професійної освіти; порівняльна професійна педагогіка; організація педагогічного дослідження й оброблення його результатів та ін.

Вступне випробування триває 2 години (120 хвилин).

Форми завдань

Білет містить:

- завдання відкритої форми з розгорнутою усною відповіддю;
- завдання відкритої форми з доведенням власних тверджень опираючись на досягнення відомих учених з галузі, факти, чинні стандарти, а також оперуючи прикладами з практики (повне розв'язання й обґрунтування одержаної відповіді або доведення заданого твердження).

Характеристика завдань:

Рівень 1 – застосування програмного матеріалу в нестандартних ситуаціях. Вступники на навчання повинні вміти використовувати предметні знання в нових для них ситуаціях та вести фахову наукову дискусію. Успішне розв'язання цих завдань дає змогу зробити висновок про достатній рівень навчальних досягнень вступника на навчання в ад'юнктурі.

Для визначення рівня навчальних досягнень вступника екзаменатор має право ставити уточнюючі або додаткові запитання з метою оцінювання вміння вступника на навчання вести фахову наукову дискусію та ухвалювати рішення в нестандартних ситуаціях.

Наприклад:

Зв'язок вищої освіти та освіти дорослих.

Відповідь:

Певною мірою вища освіта та освіта дорослих спираються на структуру і принципи загальної педагогіки, будучи її «дочірніми» і водночас самостійними науками. Предмет науки завжди конкретизується в її меті і завданнях.

Зокрема, професійна педагогіка досліджує і розробляє питання підготовки фахівців для різних галузей. До її складу входить педагогіка вищої школи, яка вивчає навчально-виховний процес у ВНЗ, проблеми здобуття вищої освіти, закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави. А у структурі соціальної педагогіки виокремлюють андрагогіку (грец. andres – чоловік), що займається проблемами освіти і виховання дорослої людини протягом усього її життя.

Метою педагогіки вищої школи є дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання студентів і розроблення на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованого фахівця.

Метою діяльності системи освіти дорослих є реалізація права особи на освіту впродовж життя, залучення її до професійного та громадського життя шляхом надання необхідного для цього рівня грамотності. Напрями психолого-педагогічного розвитку дорослих людей: навчання дорослих на усіх рівнях освіти; перенавчання і донавчання в умовах трудової діяльності, оволодіння суміжною професією; підвищення кваліфікації. Дорослість пов'язують не стільки з віком людини, скільки з соціально-психологічними чинниками.

Зв'язком цих ланок є єдність цілей як складових неперервної освіти і подібність завдань, підходів (зокрема до студента – як до дорослого) і освітніх технологій (перевага самоосвіти). Головним критерієм якості вищої освіти є здатність випускників діяти в глобальному світі, постійно самовдосконалюватися, адекватно реагувати на зміни. Важливим аспектом реформування вищої школи є розвиток післядипломної освіти як складової освіти дорослих.

Рівень 2 – застосування програмового матеріалу високого рівня складності з обґрунтуванням основних етапів розв'язання поставленої проблеми. Обґрунтування відповіді має базуватись на прикладах, фактах і новітніх наукових досягненнях галузі, а також прикладах із практики. Такого роду завдання використовують для перевірки умінь аналізувати ситуацію, робити висновки, логічно та грамотно міркувати, обґрунтовувати свої дії, будувати відповідь за чітким алгоритмом.

Вступники повинні вміти комплексно застосовувати знання з професійної педагогіки під час фахової наукової дискусії, а також під час виконання науково-дослідної роботи. Обґрунтування відповідей на питання білетів має спиратись на конкретні приклади, науково-педагогічні факти, новітні досягнення в галузі теорії і практики професійної освіти. Успішне розв'язання цих завдань дає змогу зробити висновок про достатній науково-практичний і дослідницький рівень вступника до ад'юнктури.

Наприклад:

Вимоги до професійно-особистісних якостей педагогічних і науково-педагогічних працівників

Відповідь:

Найважливішими особистісно-діловими якостями педагога визнані: працелюбство, працездатність, дисциплінованість, уміння визначити мету, вибрати шляхи її досягнення, організованість, наполегливість, систематичне і планомірне підвищення професійного рівня, відповідальність, прагнення підвищувати якість своєї праці.

Обов'язкова для вчителя якість – гуманізм, тобто ставлення до молодшої особистості як до вищої цінності, вираження цього в конкретних вчинках.

Учитель, викладач – це завжди активна, творча особистість. Педагогічне керівництво зобов'язує його бути винахідливим, кмітливим, наполегливим, завжди готовим до самостійного вирішення будь-яких ситуацій.

Професійно необхідними якостями учителя є витримка та самовладання.

Душевна чуйність у характері вчителя дозволяє відчувати стан учнів, їх настрій, своєчасно прийти на допомогу тим, хто її найбільше потребує.

Невід'ємна професійна риса вчителя – справедливість.

Педагог зобов'язаний бути вимогливим. Це найважливіша умова його роботи.

Педагогу має бути притаманне почуття гумору.

Педагогічний такт – це дотримання почуття міри у відносинах з вихованцями. Серцевиною педагогічного такту є повага до учнів, студентів.

Особистісні якості в педагогічній професії нероздільні з професійними, пов'язаними з отриманням спеціальних знань, умінь, способів мислення, методів діяльності. Серед них: володіння предметом викладання, методикою викладання предмету, психологічна підготовка, загальна ерудиція, широкий культурний кругозір, педагогічна майстерність, володіння технологіями педагогічної праці, організаторські уміння і навички, педагогічний такт, педагогічна техніка, володіння технологіями спілкування, риторське мистецтво та інші.

Любов до своєї праці – якість, без якої не може бути педагога.

Шкала оцінювання

Рівень завдань	Номери завдань	Кількість балів	Шкала оцінювання
1-й рівень	1-2	0-30	0 балів – Вступник на навчання припускається грубих помилок при викладі матеріалу. Вступник виявляє повне незнання і нерозуміння матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому вирішенні завдання. 10 балів – правильна послідовність ходу

			відповіді, але відсутні окремі етапи, які суттєво не впливають на кінцевий результат. Можливі деякі помилки, які суттєво не впливають на подальший хід відповіді. Одержана відповідь може бути неповною або недостатньо обґрунтованою. Вступник на навчання правильно аргументує власті твердження, але використовує аргументи лише однієї наукової школи або аргументи та факти без вказання їх джерела. Погано розуміє дискусійність питання та перспективи його подальшого вирішення. Вступник на навчання дає поверхневі та неточні відповіді на додаткові запитання екзаменаційної комісії. 20 балів – правильна відповідь, але допускаються окремі неточності. Правильні відповіді вступник на навчання аргументує з різних позицій, але не у повному обсязі. Вступник дає недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання екзаменаційної комісії. 30 балів – повністю правильна відповідь, що включає в себе необхідні пояснення, з яких випливає аргументоване твердження. Вступник на навчання правильно аргументує власні твердження, використовує аргументи різних наукових шкіл із обов'язковим посиленням на відомі праці. Добре розуміє дискусійність питання та перспективи його подальшого вирішення. Вступник дає правильні вичерпні відповіді на додаткові питання екзаменаційної комісії, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння програмового матеріалу.
2-й рівень	3	0-40	0 балів – Вступник на навчання припускається грубих помилок при викладі матеріалу. Вступник виявляє повне незнання і нерозуміння матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому вирішенні завдання. 10 балів – вступник на навчання виявляє розуміння питання, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки

			і усвідомлює їх тільки після вказання на це екзаменатора. Вступник не в змозі без допомоги екзаменатора вивести співвідношення з іншими проблемами галузі, допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після наведення уточнюючих питань. Вступник виявляє незнання значної частини матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її, викладає матеріал недостатньо зв'язно і послідовно. 20 балів – правильна послідовність ходу відповіді, але відсутні окремі етапи, які суттєво не впливають на кінцевий результат. Можливі деякі помилки, які суттєво не впливають на подальший хід відповіді. Одержана відповідь може бути неповною або недостатньо обґрунтованою. Вступник на навчання правильно аргументує власті твердження, але використовує аргументи лише однієї наукової школи або аргументи та факти без вказання їх джерела. Погано розуміє дискусійність питання та перспективи його подальшого вирішення. Вступник на навчання дає поверхневі та неточні відповіді на додаткові запитання екзаменаційної комісії. 30 балів – правильна відповідь, але допускаються окремі неточності. Правильні відповіді аргументовані з різних позицій, але не у повному обсязі. Вступник дає недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання екзаменаційної комісії. 40 балів – повністю правильна відповідь, що включає в себе необхідні пояснення, з яких випливає аргументоване твердження. Вступник на навчання правильно аргументує власні твердження, використовує аргументи різних наукових шкіл із обов'язковим посиланням на відомі праці. Добре розуміє дискусійність питання та перспективи його подальшого вирішення.
--	--	--	--

			Вступник дає правильні вичерпні відповіді на додаткові питання екзаменаційної комісії.
--	--	--	--

Екзаменатор може позбавити вступника права виконувати вступні випробування у випадку:

- спроби скласти вступний іспит замість іншого вступника;
- використання будь-яких посібників чи інших матеріалів, пов'язаних із предметом іспиту;
- порушення дисципліни;
- спроби надати чи одержати допомогу, спілкування під час вступних випробувань у будь-якій формі з іншою особою щодо змісту екзаменаційного питання;
- спроби винести завдання (у будь-якому вигляді) за межі аудиторії, де проводяться вступні випробування;
- запізнення на початок вступних випробувань;
- спроби залишити аудиторію без дозволу під час вступного випробування.

Особи, знання яких оцінено нижче 51 балу (за 100-бальною шкалою) до участі в конкурсі на зарахування до ад'юнктури Університету не допускаються.

Взірець зошита вступного випробування (див. додаток)